

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologica

Ex Sacris Scriptvris, Conciliorvm Pontificvmqve Decretis, Et Sanctorvm Patrvm Ac Doctorum Placitis Expressa ; In qua, quidquid tum ad fidei mysteria sanè ac rectè intelligenda, & ab erroribus quibusvis secernenda, tum ad sacramenta debitè conficienda & ministranda, tum ad actiones humanas iuxta ...

Complectens ea quæ ad Sacramenta & mores pertinent

Abelly, Louis

Coloniæ Agrippinæ, 1659

Sect. I. Vtrum ordo sit sacramentum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38979

CAPUT VII.

De Sacramento Ordinis.

SECTIO I.

Vtrum Ordo sit Sacramentum.

NOMEN Ordinis, quod ex se latissimam habet significationem, ab Ecclesia usurpatum est, ut observat Catech. Rom.) tum ad designandum Ecclesiasticæ Hierarchiæ statum, in qua reperiuntur varii ministrorum superiorum, & inferiorum gradus optimè dispositi, ad ea perficienda, quæ cultum divinum, præsertimque sanctissimum Dominici corporis sacrificium spectant: tum ad significandum ritum illum Sacrum, quo quisque ministrorum illorum solemnè, religione consecratur, ac divino cultui sacrisque altaribus mancipatur: in quo posteriori sensu de illo quaeritur utrum sit Sacramentum. Quæ quidem quaestio dupliciter intelligi potest. Primò in genere; utrum in Ecclesia sit Sacramentum Ordinis: secundò in particulari; utrum quilibet Ordinum Ecclesiasticorum sit Sacramentum. Pro cuius resolutione.

Dicendum 1. Ordinem esse Sacramentum novæ legis à Christo Domino institutum. Hanc veritatem, quæ de fide est, negaverunt olim Messaliani, ut refert Coccius tom. 2. lib. 8. art. 1. & hodie similiter negant Lutherani, & Calvinistæ, quorum error refellitur, & veritas nostræ fidei probatur.

Primò ex Apostolo 2. ad Timoth. 1. *Admoneo te, ut resuscites gratiam Dei, quæ est in te per impositionem manuum mearum*: ex quo loco, ubi loquitur Apostolus de sacra Ordinatione

tionem ipsius Timothei, habetur ritus aliquis sensibilis collatio gratiæ per hunc ritum; unde sequitur veram rationem Sacramenti in sacra Ordinatione reperiri.

Secundo ex Conc. Chalced. can. 2. ubi damnantur qui pecunias pro Ordinatione suscipiunt, eò quòd gratiam Dei vendere censeantur, quæ tamen vendi nec debet nec potest: & ex Conc. Trid. sess. 23. cap. 3. his verbis: *Scriptura & testimonio, Apostolica traditione, & Patrum consensu perspicuum sit, per sacram Ordinationem, quæ signis exterioribus perficitur, gratiam conferri; debet nemo debet, Ordinem esse verè & propriè unum ex septem sacra-
Ecclesia Sacramentis*

Tertio ex S. Leone Epist. 87. ad Episcopos Mauritaniam cap. 1. ubi postquam dixit, Ordinem Sacerdotij non bene probatis, & exercitatis esse conferendum, subiungit: *Quis dissimulare audeat, quod in tanti Sacramenti perpetuam injuriam? si nimirum indignus ordinetur: & S. Ambrosius de dign. Sacerd. cap. 5. Quis dat Episcopalem gratiam? non homo? Respondes, sine dubio Deus: sed per hominem datus: homo imponit manus, Deus largitur gratiam.*

Dicendum 2. non modò Ordinem in genere, sed et in particulari unumquemque Ordinem Ecclesiasticum esse Sacramentum Antequam hæc assertio probetur, ponendum est septem esse Ordines: tres qui dicuntur majores, scilicet Presbyteratum, Diaconatum, & Subdiaconatum; quatuor verò minores, nimirum Ordinem Acolytorum, Exorcistarum, Lectorum, & Ostiariorum. Quod constat ex variis Conciliis septem illos Ordines enumerantibus; ut ex Conc. Rom. sub. S. Sylv. cap. 4. Cartagin. 4. cap. 2. Florent. in decret. Eug. & Trid. sess. 23. cap. 2. ubi pressè dicitur, non solum nomina illorum Ordinum, sed etiam singulorum propria ministeria fuisse in usu ab Ecclesiæ initio. Item ex Epist. Cornelii Papæ ad Fabianum Episcopum Antiochenum, in qua totius Cleri Romani enumerationem faciens dicit, *In Ecclesia Catholica (id est Romana) Presbyteros esse quadraginta sex, Diaconos septem, Subdiaconos septem, Acolyths quadraginta duos, Exorcistas*

Leitores, unà cum Oſtariis, quinquaginta duos.

Hoc præſuppoſito, probatur aſſertio primò de illis omnibus Ordinibus in genere, ex eo, quòd poſtquam Conc. Trid. cap. 2. ſeptem illos Ordines enumeravit, eodemque in Eccleſia ſemper fuiſſe dixit, cap. 3. abſolute definit, Ordinem eſſe ſacramentum, abſque ulla reſtrictione ad maiores Ordines, aut minorum excluſione; unde ſequitur, ſecundùm eius mentem in omnibus, & ſingulis ordinibus, majoribus & minoribus, veram ſacramenti rationem reperiri.

Probatur 2. de ſingulis Ordinibus in particulari. De Presbyteratu quidem, tum ex Conciliis Florent. in decr. Aug. & Trid. ſup. in quibus Presbyteratus tanquam aliorum Ordinum primus, & præcipuus enumeratur, cui proinde ratio ſacramenti præ alijs competere debet; tum etiam ex SS. Patribus, qui Presbyteratum annumerant alijs ſacramentis; vel Ordinationem Presbyterorum expreſſè vocant ſacramentum, ut S. Cypr. ſerm. de ablut. pedum, S. Aug. lib. 1. cont. Donatiſt. cap. 1. & S. Leo epiſt. 81. ad Diſcoſcorum cap. 1.

De Diaconatu ſimiliter probatur, tum ex eo, quòd Conc. Trid. ſeſſ. 23. Can. 6. definivit, *Hierarchiam Eccleſie divina Ordinatione inſtitutam, conſtare ex Episcopis, Presbyteris, & miniſtris*; ubi per miniſtros ſaltem Diaconos intelligit, quorum proinde Ordinem diuinitus inſtitutum eſſe declarat: tum etiam ex ritu quem ſeruat Episcopus Diaconos ordinans, cum ſingulis illorum imponens manus dicit; *Accipe Spiritum Sanctum*; quibus verbis ſe gratiam illis conferre declarat.

Quamuis autem Durand, & Caiet. negauerint, Ordinationem Diaconi eſſe ſacramentum, monet tamen Iſamb. diſp. 2. de Ord. art. 7. ſententiam illorum, licet ante Conc. Trid. ytcunque probabiliter defendi potuerit poſt illud tamen ſine aliqua cenſuræ nota ſuſtineri amplius non poſſe.

Dices, Diaconos fuiſſe ab Apoſtoliſ inſtitutos, Act. 6. *aque eo ſine, ytpauperum curam gererent, ynde ſequitur. illo-*

illorum Ordinationem non esse Sacramentum, cum Christi institutione non fit.

Resp. verum esse, Diaconos ab Apostolis ordinatos esse; falsum verò Diaconatus Ordinem fuisse ab illis institutum: constat enim ex ipsius Ecclesie traditione docet & probat Isamb. supra, sacramentum Ordinis à Christo Domino in ultima cœna institutum. Quod tem dicitur, Diaconos ab Apostolis ordinatos fuisse pauperum curam gererent, id fuit quidem unum eorum officii, non verò primarium, & præcipuum, ut dicitur idem Isamb. supra art. 8. & plenius constabit ex iis, quæ singulorum Ordinum officii infra dicentur.

De Subdiaconatu denique, & aliis minoribus Ordinibus constat, tum ex autoritate Conc. Trid. supra, etiam ex eo, quòd hæc est plurimorum Doctorum, Theologorum, quàm recentiorum sententia, ut S. Thom. 4. dist. 24. q. 2. a. 1. q. 3. S. Bonav. Rich. Scoti, Palud. Mar. Almaini, Ferrar. Eckii, & aliorum, quos citat, & Valentia quæst. 1. de Sac. Ord. pun. 4. quibus etiam scribit Isamb. disp. 2. de Ord. art. 11.

Nec obstat, quòd tres tantùm majores Ordines dicuntur sacri: non enim sic vocantur, quasi solis illis sacramenti competat; sed quia solis illis votum continentia annexum est, ut docet idem Isamb. disp. 1. de Ord.

Verum est quidem, S. Ignatium Antiochenum epistolam ad Antiochenos supra dictis Ordinibus numerare Cantores, seu Psalmistas, & laboratores, quæ functionum corpora curabant; sed (ut rectè observat Ron. Ad an. 44. prope finem.) non fuerunt hi Ordines, sed officia merè Ecclesiastica: quod aperte etiam potest ex Conc. Carth. 4. cap. 10. ubi dicitur, quòd Presbyter potest absque scientia Episcopi, sola Presbyteri non suscipere canendi officium; & ex consequenti non conferebatur per Ordinationem, seu consecrationem, sed per meram deputationem, seu communionem.

Obiicies, ex doctrina superius explicata constare, fore, plura esse sacramenta quàm septem.

Resp. quòd quamvis singuli Ordines habeant

nem sacramenti, vnum tamen in genere sacramentum simul constituunt; quod sufficit, vt Ordo dicatur vnum genericè sacramentum, quod sub diuersas species continet, vt fufius explicat Bellarm. lib. 1. de sacr. Ord. cap. 8.

Porro supradictis Ordinibus annumerari meritò debet Episcopatus, tanquam ipsius Ordinis Sacerdotalis vertex, & summitas; quod expresse declarauit Concil. Trid. sess. 23. cap. 4. vbi definit Episcopos, qui in Apostolorum locum successerunt, ad hunc ordinem Hierarchicum precipue pertinere; & postor, sicut ait Apostolus, à Spiritu Sancto, regere Ecclesiam Dei; eosque Presbyteris superiores esse; ac Sacramentum Confirmationis conferre; ministros Ecclesia ordinare; atque alia pleraque peragere ipsos posse: quarum functionum potestatem reliqui inferioris Ordinis nullam habent. Cui veritati suffragantur SS. Patres, qui Episcopatum vocant Ordinem, vt S. Anacl. epist. 3. cap. 1. S. Caius Epist. ad Felicem Episc. & S. Ambr. lib. 3. de sacram. cap. 1. Neque solum est Ordo, sed etiam sacramentum nobilissimum, & perfectissimum: quamuis enim nonnulli Theologi olim in dubium reuocauerint, communiter tamen asserunt alij omnes, qui fuse citantur apud Bellarm. lib. 1. de Clericis cap. 5. & Valent. disp. 9. de sacr. Ord. quæst. 1. pu. 2. apud quem videri potest fufior probatio huius sententia, quam aded certam esse dicit Isamb. Disp. 2. de Ord. art. 3. vt contrariam tanquam erroneam profus reudiandam existimet.

Quòd verò spectat ad tonsuram Clericalem, quamuis quidam Iuris Canonici Doctores, alijs Ordinibus illam annumerandam esse arbitrentur; communis tamen, & vera Theologorum sententia est, non esse Ordinem, sed solummodo ceremoniam Ecclesiasticam; ut S. Thom. in 1. dist. 24. q. 3. art. 1. S. Bonav. ibidem, & alij communiter docent: & constat etiam ex Conc. Trid. sess. 23. de reform. cap. 6. & 10 ubi Tonsura semper ab Ordinibus expresse distinguitur: & in Catech. Rom. Part. 2. cap. 7. dicitur Tonsuram tantummodo esse præparationem quam ad Ordines suscipiendos, sicut Exorcismus est præparatio ad Baptismum, & sponsalia ad Matrimonium.

Quod

Quod quamvis ita se habeat, certum est nihilominus ceremoniam illam Tonsuræ accipiendæ ab iis, qui in Clerum coopantur, & ab ipsis deferendæ, esse antiquissimam & ab ipsis Apostolis derivatam, ut videri potest, apud Baronium lib. 4. hist. Anglorum. cap. 22, & apud Baron. ad annum Christi 58. habeturque de illa speciale decretum Aniceti summi Pontificis in epist. decret. ad Episcopos Galliarum, quo prohibentur Clerici comam nutrire, iubenturque Tonsuram in summitate capitis in modum spiræ gestare; cuius rei hanc ibi rationem redditur: *Quod Clerici discreti debent à laicis in conversatione, sic etiam ab aliis in Tonsura, & in omni habitu discreti esse debent.* Quod etiam plures alii summi Pontifices, & plurima Concilia variis subinde temporibus sanxerunt, & novissimum Conc. Trid. sess. 23. cap. 6. decretum illud renovatum, sicut & in pluribus aliis recentioribus Italix, Hispaniæ, Germaniæ, ac præsertim Galliarum nostrarum Conciliis, ut Bituricensi an. 1583. Turonensi eodem anno, Bituricensi 1584. Aquisgranensi an. 1585. Tholosano an. 1590. Burdigalensi an. 1624. &c. ex quibus apparet universam Ecclesiam novissimis temporibus veluti conspirare voluisse, ad revocandam illam Tonsuræ Clericalis traditionem, & præsertim in communibus suffragiis denuo stabiliendam; unde etiam in quibusdam locis, non sine gravi peccato à Clericis, præsertim majoribus Ordinibus initiatis, aut beneficium aliquod Ecclesiasticum cum obtinentibus, hanc Tonsuræ deferendæ legem contempni, vel neglig. posse, ut infra in appendice peculiariter calcem huius operis fufius explicabitur.

SECTIO II.

Quæ sit materia & forma sacramenti Ordinis

QVÆSTIONIS propositæ duplex sensus esse potest. Primus, quæ sit materia, & forma sacramenti Ordinis in generali. Secundus, quæ sit specialis materia, & forma mate-